

50-річчя ІЯД НАН України (Київ, 21 - 25 вересня 2020 року) : анотації до доповідей. - Київ : Ін-т ядерних дослідж., 2020. - 336 с.

3. Вимоги до порядку та змісту робіт для продовження терміну експлуатації інформаційних та керуючих систем, важливих для безпеки атомних електростанцій (НП 306.5.02/2.068-2003), які затверджені наказом Державної адміністрації ядерного регулювання України від 18.03.2003 № 42 (zareєстровані у Міністерстві юстиції України 15.04.2003 за № 306/7627).

4. ПР-Т.0.03.115-02. Предварительный перечень оборудования и элементов АЭС Украины, подлежащих квалификации (для проекта ВВЭР-1000/В-320) (К.: НАЭК «Энергоатом», 2002).

5. Загальні вимоги до продовження експлуатації АЕС у понад проектний строк за результатами здійснення періодичної оцінки безпеки (НП 306.2.099-2004), затверджені наказом Державної адміністрації ядерного регулювання України від 26.11.2004 № 181 (zareєстровано у Міністерстві юстиції України 15.12.2004 за № 1587/10186).

6. Требования по ядерной и радиационной безопасности к информационным и управляющим системам, важным для безопасности атомных станций. НП 306.5.02/3.035-2000. Нормативно-правовой акт Государственной инспекции ядерного регулирования Украины.

7. ИЕС 60780 (1998) Электростанции атомные. Электрооборудование системы безопасности. Квалификационная оценка (ФГУП «Стан-дартинформ», 1998) 62 с.

Білецький Антон Сергійович,

інспектор відділу ОР Управління
вибухотехнічної служби Національної
поліції України

ДІЯЛЬНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ВИБУХОТЕХНІЧНОЇ СЛУЖБИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Основними завданнями діяльності підрозділу є:

1. Виконання робіт з виявлення, знешкодження, розрядження, знищення, перевезення вибухонебезпечних предметів, щодо яких є підстави вважати, що вони є предметами знаряддями чи засобами вчинення кримінального правопорушення, проведення робіт з розмінування, в тому числі із застосуванням засобів і методів службової кінології.

2. Організація та здійснення в межах компетенції вибухотехнічного супроводження під час проведення поліцейських операцій, а також боротьби з тероризмом.

3. Займається організацією та здійсненням професійного навчання працівників УВТС та вибухотехнічних підрозділів територіальних органів Національної поліції України, окрім цього проводить навчання, тренінги, інструкторсько - методичні, навчальні збори з працівниками структурних підрозділів центрального органу управління поліції, територіальних органів НПУ, інших органів державної влади, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами та організаціями не залежно від форми власності та підпорядкування з питань виявлення та подальшого поводження з вибухонебезпечними предметами

4. Здійснює безперервний моніторинг, збір і оцінку інформації про кримінальні правопорушення пов'язані з використанням вибухонебезпечних предметів, обмін цією інформацією з іншими підрозділами НПУ у встановленому порядку.

5. Здійснює оперативне інформування керівництва НПУ та органів державної влади про стан виконання завдань що належать до компетенції УВТС.

6. Бере участь у встановленому порядку в інформуванні населення з питань вибухобезпеки.

2020 рік був роком становлення вибухотехнічної служби у складі поліції особливого призначення. Так, у зв'язку із оптимізацією структури Національної поліції України, відповідно до наказу НПУ від 05.02.2020 № 83, підрозділи вибухотехнічної служби, функціонують у складі поліції особливого призначення.

У зв'язку з цим було організовано підвищення інтенсивності тактико-спеціальної підготовки та контролю якості навчання, а саме:

1. Навчання за програмою робітничої кваліфікації «Сапер (розмінування)».

2. У другому півріччі 2020 року, з метою вдосконалення фахових знань і навичок, відповідно до доручення Національної поліції, на базі Державної установи «Житомирський навчальний центр підготовки поліцейських» було організовано проведення післядипломної освіти у вигляді чотирьох двотижневих навчально-тренувальних зборів за темою: «Тактика дій вибухотехнічної служби: мінімальний рівень».

На основі зазначених навчально-тренувальних зборів відпрацьовано програму та план проведення довгострокового

підвищення кваліфікації, яке заплановано для реалізації у 2021 році на базі Житомирського навчального центру підготовки поліцейських.

Крім того, у складі Державної установи «Житомирський навчальний центр підготовки поліцейських» вже створено цикл вибухотехнічної підготовки, який буде здійснювати наступні завдання:

- проведення курсів короткострокового та довгострокового підвищення кваліфікації, а також навчально-тренувальних зборів із поліцейськими підрозділів УВТС;

- здійснення професійно-технічного навчання працівників за професією 5169 «Сапер (розмінування)»;

- проведення підвищення кваліфікації за напрямками забезпечення вибухобезпеки поліцейських операцій та руйнування перешкод із поліцейськими підрозділів КОРД та іншими підрозділами Національної поліції.

До проведення занять будуть залучатися провідні фахівці УВТС та, у перспективі, найбільш обізнані співробітники підрозділів ВТС територіальних органів поліції.

3. Навчально-тренувальні збори в рамках підвищення кваліфікації підрозділів «КОРД» на базі навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ (село Віта-Поштова, Києво-Святошинський район, Київська область) взяли участь 5 осіб.

4. На базі Житомирського навчального центру отримали кваліфікацію і сертифікати допуску до практичної роботи зі службовими собаками з пошуку вибухових пристроїв, вибухівки 22 поліцейських підрозділів УВТС.

5. Налагоджується взаємодія територіальних підрозділів КОРД та УВТС. Так, з особовим складом всіх підрозділів ВТС було проведено цикл занять з тактичної медицини, регулярно здійснюються сумісні заняття за тематикою криміналістичної вибухотехніки.

У минулому році проводилась наполеглива робота щодо покращення стану забезпечення спеціальним вибухотехнічним обладнанням, як шляхом модернізації, так і наповнення новими зразками, які відповідатимуть сучасним способам та методам проведення спеціальних вибухотехнічних робіт. Сьогодні мається конкретне уявлення, чого потребують спеціалісти, що на сьогодні вимагається від підприємств оборонної промисловості України і куди рухатися виробникам надалі в процесі забезпечення військ комплектувальними та озброєнням. Для цього були вжиті кроки щодо розвитку вітчизняного науково-технічного та промислового потенціалу.

Так, на замовлення Вибухотехнічної служби НПУ були опрацьовані наступні зразки, які на сьогоднішній день вже надходять до підрозділів ВТС:

- розроблено та проведено польові випробування легких модульних костюмів сапера вітчизняного виробництва, які є покращеним аналогом костюмів для розмінування типу ТАС-6;

- розроблено підривні машинки спеціального призначення типу «Вихор» та «ПМ-2020»;

- розроблено гідродинамічний руйнувач безвідкатної дії у комплекті із відповідними картриджами, який є модернізованим аналогом руйнувача типу ABL-1000;

- універсальний кузов для автомобілю типу «пікап» та причеп для перевезення вибухонебезпечних вантажів категорії «вкрай небезпечні».

На сьогоднішній день опрацьовуються питання нормативно-правового та технічного забезпечення наступними зразками та методиками:

- пластикна вибухова речовина, засоби підриву, малогабаритні кумулятивні заряди та термітні заряди для випалювання боєприпасів сумісно із провідними вітчизняними виробниками вибухових матеріалів;

- стрілецька зброя та боєприпаси для знищення вибухонебезпечних предметів шляхом пострілу;

- засоби генерації радіоперешкод;

- інші зразки спеціальної техніки.

Найбільш проблемним напрямком діяльності підрозділів УВТС є нормативно-правова база, що регламентує діяльність УВТС, яка юридично й морально застаріла, потребує здійснення її комплексного аналізу з метою виявлення неузгодженостей і правових колізій та розробки пропозицій щодо їх усунення.

На сьогоднішній день опрацьовані та надіслані для юридичної оцінки до зацікавлених підрозділів апарату Національної поліції проекти внесення змін до таких фундаментальних нормативно-правових актів як:

- Закон України «Про Національну поліцію», зокрема, що стосується повноважень із здійснення спеціальних вибухотехнічних робіт, розмінування та застосування табельних вибухових матеріалів і вогнепальної зброї, а також забезпечення соціальних гарантій окремим категоріям осіб, що проходять службу в поліції;

- Інструкція з організації приймання, обліку, зберігання та застосування штатних вибухових матеріалів у органах та підрозділах

Національної поліції України, на заміну існуючих наказів МВС № 381 від 08.05.1999 та № 828 від 11.10.2018 ;

Крім того, опрацьовуються питання розробки чи внесення змін до таких нормативно-правових актів як:

- Інструкція про поведіння з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України, на заміну існуючого наказу МВС від 19.08.2019 №691;

Наказ МВС України із організації та здійснення вибухотехнічного супроводження під час проведення поліцейських операцій.

Біленчук Петро Дмитрович,
професор кафедри кримінального права
Національного авіаційного університету,
кандидат юридичних наук, доцент;
Серєнко Наталія Сергіївна,
головний спеціаліст Офісу Генерального
прокурора

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ ВЧИНЕНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

За нашими дослідженнями, в Україні найбільш поширеним способом вчинення терористичних актів є застосування вибухових пристроїв воєннопромислового виробництва, до яких належать боєприпаси (ракети, снаряди, міни, ручні та гранатометні гранати та ін.). Для здійснення терористичних актів злочинці використовують вибухові пристрої, основними елементами яких є заряд вибухової речовини і конструктивно сполучений із ним засіб ініціювання.

Спосіб учинення терористичного акту залежить від способу підризу вибухового пристрою, зокрема: з уповільненим спрацюванням (установка на заданий час, із затримкою спрацювання) (18,5%); із дистанційним керуванням радіоканалом (28%); у транспорті, що рухається, із спрацюванням при зіткненні з об'єктом; у транспорті зі спрацюванням при запуску системи руху (запуск мотора) (25%); міни-«пастки», що спрацювають при піднятті, перекиданні (10%); міни-«сюрпризи» у поштових відправленнях, посилах, багажі, ручній поклажі, побутових електроприладах, в урнах, туалетах (5%); 55 засоби ближнього бою (ручні гранати, гранатомети), ракети, міномети, артилерія тощо (25%).

Здебільшого вчинення терористичних актів відбувається керованими мінами та через встановлення так званих «розтяжок» із